

EN BANDEINDSATS DER VIRKER

FRANK JENSENS PLAN FOR EN EFFEKTIV FOREBYGGELSE AF BANDEKRIMINALITETEN I KØBENHAVN

Endnu en sommer er gået i København. Og endnu en gang stjal banderne overskrifter. København blev vidne til nye skudepisoder, og intet tyder desværre på, at bandekrigen er forbi.

Det er helt uacceptabelt, at bander skyder i de københavnske gader. Det er en råhed, vi ikke er vant til i København. Det gør Københavnerne utrygge og er derfor et problem, der fortjener at blive taget alvorligt af alle ansvarlige politikere. Også selvom risikoen for at blive offer for bandekriminaliteten er lille.

Denne sommer oplevede vi desværre også, at bandekrigen tog en ny og ideologisk drejning. Rockere fra Hells Angels forsøger på kynisk vis at overbevise københavnerne om, at de med deres vold og truende adfærd er til gavn for byen, fordi de bekæmper kriminelle indvandrerbander. Det er en besynderlig tanke, at dømte mordere som Jønke fra Hells Angels skulle være en gevinst for samfundet.

Alligevel har vi oplevet borgerlige politikere som f.eks. Venstres Søren Pind hoppe på limpinden og udtale sympati for Hells Angels og deres racistiske forsøg på at gøre bandekrigen til noget andet og mere ædelt end en krig om narkotikamarkeder i København. "Hvad nu hvis Hells Angels har ret?", spurgte Pind i et blogindlæg, hvor han gav opbakning til Hells Angels "SjakaManifest". Det har ikke blot været pinligt at overvære. Det har også været farligt – for det kan kun give både rockere og indvandrerbander mere vind i sejlene, hvis de får held til at maskere deres kriminalitet som ideologi.

Der er brug for at dæmpe de ophedede sind og diskussioner og forholde sig mere køligt og velovervejet til bandekrigen. Det centrale er at få stoppet de kriminelle banders aktiviteter. Det er en opgave, kun Politiet kan løse. Men Københavns kommune har også en opgave og et ansvar; vi skal levere nye og bedre bud på, hvordan vi sætter en stopper for bandernes rekruttering af børn og unge til kriminalitet.

Kernen af kriminelle bandemedlemmer er ikke voldsomt stor – vi taler om et sted mellem 100-200 personer – så det er en opgave, som det ved en fælles indsats skal kunne lade sig gøre at løse.

De tre bærende principper i bandeindsatsen

Dette udspil indeholder konkrete forslag til, hvordan Københavns Kommune kan sætte mere blus under den kriminalitetsforebyggende indsats.

Forslagene tager udgangspunkt i tre bærende principper, som skal gennemsyre den kommunale bandeindsats, hvis jeg bliver overborgmester. De tre principper er mit modsvar til de ofte hysteriske, borgerlige politikere, som i deres iver efter at være hårde i filten mod bander har sat den retspolitiske autopilot til. De har ingen andre ideer end hårdere straffe og nedsættelse af den kriminelle lavalder, så børn kan sættes i fængsel. Lad mig slå det fast én gang for alle: Det bliver aldrig min politik at straffe børn!

København har ikke brug for borgerlige politikere på ideologisk mission. København har brug for et politi, der får ressourcer og arbejdsvilkår til at opklare bandernes forbrydelser og fremstille deres medlemmer for domstolene, der kan sætte de kriminelle bandemedlemmer bag lås og slå.

Og København har brug for at sætte sig i spidsen for landets mest ambitiøse og forebyggende politik over for børn og unge, som er på vej ud i kriminalitet. Hvis vi kan sætte en stopper for bandernes rekruttering ved at give udsatte børn og unge andre muligheder i deres tilværelse, så har vi gjort en indsats, der på lidt længere sigt slår langt hårdere end nok så mange symbolske strafiltag. Det skal virke. Det er det afgørende.

Tre bærende principper – tag afstand, tag ansvar, det skal virke!

1. *Tag afstand:* Banderne skal opleve, at københavnerne står sammen om at give dem den kolde skulder. Borgerlige politikere har med deres konstante kritik af indvandrere og deres sympati for Hells Angels spillet et farligt spil, hvor bandekrigen bliver gjort til en ideologisk krig med racepolitiske undertoner. Der skal ikke vælges side i konflikten, men tages uforbeholdent afstand fra bandernes vold og intimidering af københavnerne.
2. *Tag ansvar:* Alt for mange politikere på Christiansborg og Rådhuset har haft travlt med at skubbe ansvaret fra sig. Politikere på den borgerlige fløj har påstået, at kriminelle unge og bandemedlemmer er forældrenes ansvar. Og på begge fløje af det politiske spektrum har politikere været fremme med kritik af politiet for ikke at gøre nok. Den attitude gavner ingen. Politikere må - hvad enten de sidder på rådhuset eller i regeringen – tage deres del af ansvaret og forklare, hvad de selv vil gøre for at bidrage til en løsning, der virker.
3. *Det skal virke!:* Bandekonflikten har givet anledning til alt for mange politiske reaktioner, som kun slår hårdt i medierne og ikke i virkeligheden. Borgerlige politikere har foreslået at straffe forældre til kriminelle unge ved at skære dem i kontanthjælpen uden at kunne påvise, at det har nogen som helst virkning over for banderne. Til gengæld har det med garanti meget negative konsekvenser for familierne, som får endnu sværere ved at få hverdagen til at hænge økonomisk sammen. Bandeindsatsen skal tage udgangspunkt i indsatser, der virker. Ikke i symbolske slag i luften.

Bandekrigen handler om kriminelle markeder – ikke om integration

Bandekrigen handler ikke om integration eller integrationsproblemer. Bandekrigen er et internt opgør mellem kriminelle og desværre ret professionelle grupperinger, der kæmper om magten over de kriminelle markeder – ikke mindst narkomarkedet og våbenmarkedet.

Indsatsen mod bander bør derfor tage udgangspunkt i det kriminalitetsbekæmpende og kriminalitetsforebyggende arbejde.

Integrationsarbejdet i København er afsindig vigtigt, og jeg vil senere på efteråret komme med mine bud på, hvordan vi styrker indsatsen. Men der er brug for andre redskaber til at stoppe banderne og deres rekruttering af børn og unge til kriminalitet.

København er blevet mere rig – men også mere rå

Kriminalitetsstatistikker viser, at der bliver begået færre forbrydelser i København, men at de er blevet grovere. Der sker mindre berigelseskriminalitet og mere vold. København er blevet en mere rig, men også en mere rå by.

Vi kan godt fornemme udviklingen, når vi bevæger os rundt i København. Engang foregik slagsmål med de bare nævner. Senere begyndte knive at dukke op i nattelivet. Og i dag skyder rockere og bander med pistoler og automatvåben ved højlys dag i Københavns gader.

Det er meget usandsynligt, at helt almindelige københavnere bliver involveret i bandekonflikten eller bliver ofre for den. Alligevel er bandekrigen med til at give vores hverdag et strejf af utryghed og vores by et stænk af forråelse.

Den udvikling skal vi ikke finde os i. Hvis Københavnerne vælger mig som overborgmester, vil jeg iværksætte en meget offensiv indsats mod den utryghed og forråelse, som bandekrigen skaber i københavnernes hverdag.

Det er ikke første gang, at København har lagt gader til et opgør mellem rivaliserende bander. Jeg sad selv som justitsminister under den "store nordiske rockerkrig" i slutningen af 1990'erne. Det lykkede dengang at få sat en stopper for rockernes krigeriske aktiviteter, og der er derfor god grund til at se på de erfaringer, vi gjorde den gang.

Opgør mellem rivaliserende bander er desværre også virkeligheden i mange andre europæiske byer. Det er heller ikke unormalt, at den ene part primært har etnisk minoritetsbaggrund, ligesom det i dag er tilfældet i København. Der er derfor al mulig grund til at skele til udlandets erfaringer.

På de følgende sider beskrives konkrete initiativer inden for hvert af de tre indsatsområder i bandestrategien. I nedenstående boks har jeg kort sammenfattet nogle af de væsentligste forslag.

5 forslag der virker – fuldt stop for bandernes rekruttering

Udsatte unge tiltrækkes af kriminelle bande- og rockermiljøer – blandt andet fordi de opfatter dem som identitetsskabende. Under bandekrigen er det desværre blevet nemmere for banderne at rekruttere de udsatte børn og unge, blandt andet fordi banderne får medieomtale.

Både forskning og personlige vidnesbyrd viser, at det oftest er mødet med et voksent menneske, som gider tage de unge alvorligt og stille krav, der får unge til at klare sig på trods af en udsat barndom og ungdom. Samtidig ved vi, at dét, de unge søger i bander og rockerklubber, er identitet, sikkerhed og adgang til økonomiske ressourcer.

På den baggrund foreslår jeg en øget præventiv indsats i de udsatte og bandekrigsprægede områder med fokus på voksenkontakt, beskæftigelse og bedre koordinering.

Det centrale princip i indsatsen er, at *alle børn og unge har krav på en ansvarlig voksen*. Det betyder, at Københavns Kommune i samarbejde med politi, frivillige organisationer, skoler og klubber skal sørge for, at alle børn, der vokser op uden ressourcestærke voksne omkring sig, får adgang til kontakt med ansvarlige voksne, som gider tage dem alvorligt, give dem opmærksomhed og kærlig omsorg – og som vigtigst af alt gider stille krav.

En sådan løsning er ikke nem at sætte på formel. Men alle erfaringer viser, at det er ansvarlige voksne i de udsatte unges nærmiljø, der gør en forskel i de unges liv og holder dem på sporet. Derfor skal Københavns Kommune gå den vej, og her er fem skridt på vejen til en mere effektiv indsats.

1. Opret en "forebyggende bandeenhed"

Politiet har oprettet en særlig bandeenhed, som fokuserer på at optrevle bandemedlemmernes kriminalitet og få dem dømt ved domstolene. Bandeenheden skal sikre en hårdtslående politiindsats mod banderne ved at samle og koordinere politiets indsats.

Når det kommer til det forebyggende arbejde, som skal sikre at børn og unge ikke bliver nemme ofre for bandernes rekruttering, så er det fortrinsvist en kommunal opgave. Dette arbejde er i dag spredt ud på mange forskellige forvaltninger i Københavns Kommune. Koordineringen mellem forvaltninger har ikke været tilstrækkelig og har ikke kunnet matche den meget alvorlige situation. Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen står for en stor del af det præventive arbejde, socialforvaltningen organiserer meget af den direkte kontakt med de udsatte børn og deres familier, og børn- og unge forvaltningen står for daginstitutioner og skoler, hvor det ofte er lærere og pædagoger, der første gang bliver opmærksomme på udsatte børn og unge, som er i farezonen.

Det er nødvendigt, at den kommunale forebyggende indsats bliver ligeså koordineret, fokuseret og hårdtslående som politiets bandeindsats.

Derfor foreslår jeg oprettelse af en kommunal, "forebyggende bandeenhed". Den kommunale, forebyggende bandeenhed skal ledes af en chef med stor ekspertise og personlig pondus inden for kriminalitetsbekæmpelse, og han eller hun skal referere direkte til overborgmesteren.

Den kommunale bandeenhed vil være den første af sin slags i landet og skal sikre, at der sker en overordnet styring af de kriminalpræventive indsatser, som finder sted i kommunens forskellige forvaltninger. Den skal også se til, at der sker en koordineret erfaringsopsamling og en løbende vurdering af, hvad der virker.

Bandeenhedens personalemæssige ressourcer kommer gennem forvaltningernes udlån af medarbejdere, som på forskellig vis allerede er engageret den forebyggende indsats. På den måde sikres det, at de ressourcer kommunen allerede anvender i den kriminalpræventive indsats, kommer til at arbejde effektivt sammen og med fælles mål og retning. Københavns Kommune bruger hvert år 200 millioner kroner på kriminalitetsforebyggende tiltag, og mere end 460 medarbejdere arbejder direkte med at forebygge kriminalitet i kommunen. Der er således meget at hente for kommunen ved en mere koordineret og effektiv brug af de ressourcer, som i dag anvendes i en række forskellige forvaltninger.

Der skal efter to år ske en evaluering af bandeenhedens arbejde og resultater, og på den baggrund skal der tages stilling til, om der fortsat er behov for en bandeenhed under Københavns Kommune samt under hvilke vilkår, bandeenheden evt. skal fortsætte sit arbejde.

2. "De første tegn" – En tidligere indsats over for udsatte børn og unge

Når Københavns Politi har fjernet de hårdeste bandemedlemmer fra gaden, har Københavns Kommune et stort ansvar for, at unge ikke rykker op og overtager deres positioner. Internationale erfaringer viser, at lillebror-generationen meget tidligt bliver identitetsmæssigt forankret i en kriminel bandekultur.

En tidlig indsats er derfor helt afgørende, og ofte kan pædagoger eller lærere allerede mens børnene er helt små se de første tegn på, at der mangler ressourcer i hjemmet til at tage sig af barnet og opdrage barnet til de sociale koder, som er nødvendige i samfundet. Lærere og pædagoger kan i den situation opleve det som et svigt fra kommunen, hvis der ikke hurtigt og effektivt følges op på de observationer eller indberetninger, som de har gjort sig om et barn, der har problemer og udvikler sig i en gal retning. Lærere og pædagoger må i den situation ikke lades i stikken. Tværtimod skal de have adgang til hurtig og effektiv vejledning, så de oplever, at der bliver taget hånd om problemerne.

Jeg foreslår, at Københavns Kommune skal gennemføre et nyt ambitiøst program for udsatte børn og unge kaldet "De første tegn". Programmet skal sætte ind med tilbud til de unge, så snart de første tegn på asocial, truende eller voldelig adfærd viser sig i børnehaven eller skolegården.

Et nødvendigt tiltag er at ansætte socialrådgivere på alle 66 københavnske folkeskoler, som sammen med pædagoger og lærere kan træde til lokalt, og give barnet redskaber inden for f.eks. selvbeherskelsesteknikker, samt hjælp til at klare lektierne og de sociale situationer, som kan være svære for barnet i hverdagen. Københavns Kommune har som forsøgsordning ansat socialrådgivere på ca. 25 københavnske folkeskoler, og erfaringen med ordningen har været meget positiv, bl.a. fordi det har vist sig, at folkeskolelærerne finder det nemmere og meget hurtigere at komme i kontakt med de sociale myndigheder, når der er en socialrådgiver til stede på skolen. Derfor skal ordningen udbredes og gøres permanent.

Programmet koordineres af den forebyggende bandeenhed. Inspirationen kommer fra Liverpool, hvor en særlig *unit* med succes har uddannet børn og unge i, at racisme, vold og hærværk er forkert.

Et ambitiøst program som "De første tegn" kræver, at der blandt borgerrepræsentationens partier kan opnås enighed om at prioritere bandebekæmpelsen og den kriminalpræventive indsats i de kommende års budgetforhandlinger, bl.a. så forsøget med socialrådgivere på københavnske skoler kan gøres permanent og bredes ud på samtlige skoler i kommunen. Meget kan imidlertid også opnås ved at fokusere de ressourcer, der er afsat til kriminalitetsforebyggende arbejde i kommunen i regi af f.eks. SSP-samarbejdet og kriminalitetsforebyggende projekter.

3. Vi skal samle et korps af voksne frivillige

Mange voksne københavnere vil gerne involvere sig i projekter, der har et kriminalpræventivt, integrationsmæssigt eller socialt sigte. Hvis projekterne vel at mærke er veldefinerede, velfungerende og velafgrænsede, og hvis det er tydeligt, at de gør en forskel.

Derfor foreslår jeg, at en anden af den forebyggende bandenheds opgaver bliver at koordinere dannelsen af et mentorkorps med engagerede voksne, som på frivillig basis vil stille op til lektielæsning og tage sig af børn og unge, som savner kontakt med ansvarlige voksne i deres hverdag. Kontakten skal organiseres i et 1:1 forhold mellem den voksne og barnet, så der kan opstå et tillidsforhold mellem de to. Korpsset af voksne frivillige bør dannes i samarbejde med en eller flere større frivillige organisationer. Det er mit håb, at også ældreorganisationerne vil spille en rolle, idet der blandt Københavns mange aktive og ressourcerstærke ældre og seniorer er stor vilje til at bruge tid med børn og unge. Det skal udnyttes.

I Manchester har 1:1 forholdet mellem lillebror-generationen og ansvarlige voksne været med til at bryde bandenes tiltrækningskraft. I Liverpool har en *antisocial behavior unit* med succes uddannet unge i, at racisme, vold og hærværk er forkert. Og i New York har man oplevet et 'lillebror-syndrom', hvor lillebror-generationen tager afstand fra banderne og udvikler en anden identitet og andre moralbegreber.

4. Lovlige penge mellem hænderne

Jeg har i min Københavner-Jobplan skitseret, hvordan vi undgår at tabe en hel generation af unge på gulvet på grund af finanskrisen. Flere praktikpladser i kommunen og hos private, ekstra integrationsstillinger og en kompetencegivende uddannelse til alle, som er beskrevet i Københavner-jobplanen, samt en styrket fritidsjobindsats skal bremse den voldsomt stigende ungdomsarbejdsløshed.

Det er svært at tilbyde jobs, der kan konkurrere økonomisk med vellønnede småtjansere for banderne. Men et job kan ikke desto mindre både skabe voksenkontakt, identitet, tryghed og ikke mindst lovlige penge mellem hænderne.

Københavner-jobplanens initiativer til bekæmpelse af Ungdomsarbejdsløshed

1. *Ekstra 500 kommunale praktikpladser – og krav om praktik i kommunale udbud*

Antallet af praktikpladser falder i krisen. Det går hårdt ud over unges muligheder for senere at få jobs. Københavns Kommune skal som landets største offentlige arbejdsgiver gå foran og skabe mindst 500 ekstra kommunale praktikpladser. Når kommunen udbyder større offentlige opgaver, skal virksomhederne forpligtes til at tage unge i erhvervspraktik. Målet er, at når der udbydes for 5 mio. kroner i anlæg, skal der minimum etableres én praktikplads. Det kan yderligere resultere i mere end 400 ekstra praktikpladser om året.

1. *'Hjælpepakke' til den arbejdsløse – ret til hurtig kompetenceafklaring*

Særligt unge kan være uforberedte på arbejdsløshed, og de kender typisk ikke til de tilbud om uddannelse og vejledning, som er til rådighed. I dag finder der ingen systematisk kompetenceafklaring sted, og derfor er det svært at skræddersy en jobindsats til den enkelte arbejdsløses behov. Jeg foreslår, at kommunen i samarbejde med fagforeninger, a-kasser og arbejdsgiverorganisationer udarbejder en 'hjælpepakke', særligt målrettet unge arbejdsløse. De skal inden for tre måneder have et tilbud om kompetenceafklaring, og der skal følges op med konkrete uddannelsesplaner, hvor det er relevant.

2. *Ekstra 200 Integrationsstillinger til unge nydanskere*

Integrationsstillinger er et af de mest effektive redskaber til at få nydanskere i arbejde. I integrationsstillinger ansættes personer med mangelfulde sprogkundskaber eller mangelfulde kompetencer i ordinære jobs, hvor de i mindst 20 procent af arbejdstiden opkvalificerer sig. De seneste fire år er der kun oprettet 60 integrationsstillinger i Københavns Kommune, og det er langt fra nok. Jeg foreslår, at der oprettes yderligere 200 integrationsstillinger inden for den kommende valgperiode, så der kommer fremdrift i arbejdet.

5. Styrket samarbejde med politiet

Jeg vil som overborgmester holde regeringen, justitsministeren og Københavns Politi fast på deres ansvar for at fjerne kriminelle bandemedlemmer og rockere fra Københavns gader.

Samtidig vedstår jeg mig fuldt ud Københavns Kommunes præventive og samfundsmæssige ansvar, og jeg påtager mig gerne at stå i spidsen for at løfte det.

Og ikke mindst vil jeg etablere et tæt og loyalt strategisk samarbejde mellem Københavns Politi og Københavns Kommune om at genetablere trygheden og kræve byens gader tilbage.

Jeg foreslår, at der mens bandekrigen kører, sker et intensiveret samarbejde mellem politiet og Københavns Kommune. Konkret foreslår jeg, at politiets bandenhed og kommunens forebyggende bandeenhed samarbejder på daglig basis, mens 'Sikker By-udvalget' jævnligt koordinerer de overordnede linjer med Politiets ledelse, så sager hurtigt og effektivt kan blive behandlet i samarbejde mellem alle relevante parter.